

**ЧЕРНІВЕЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ЮРІЯ
ФЕДЬКОВИЧА**

Філологічний факультет

Кафедра румунської та класичної філології

СИЛАБУС

навчальної дисципліни

ЛАТИНСЬКА МОВА

Обов'язкова дисципліна

Освітньо-професійна програма	Англійська мова і література та друга іноземна мова
Спеціальність	014 Середня освіта
Галузь знань	01 Освіта / педагогіка
Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський)
Факультет	факультет іноземних мов
Мова навчання	українська, латинська
Розробники:	к.філол. н., доцент Загайська Галина Михайлівна к.філол. н., доцент Чакал Інеса Степанівна к.філол. н., доцент Любімова Оксана Василівна
Профайл викладачів	http://philology.chnu.edu.ua/?page_id=225
Контактний тел.	0372-58-48-34
E-mail:	g.zagaiska@chnu.edu.ua inesa.chakal@gmail.com o.liubimova@chnu.edu.ua
Сторінка курсу в Moodle	https://moodle.chnu.edu.ua/course/view.php?id=880
Консультації	Консультації проводяться щопонеділка та щовівторка (14.30–16.00).

2021-2022 н.р.

1. АНОТАЦІЯ ДИСЦИПЛІНИ

Курс латинської мови передбачає засвоєння студентами нормативної граматики, оволодіння уміннями і навичками читання, письма, граматичного аналізу і перекладу латинських текстів; формування знань про структуру латинської мови та її лексичний склад, місце у генеалогічній і типологічній класифікації індоєвропейських мов; вміння грамотно вживати лінгвістичну термінологію латинського походження, розуміння міжнародної наукової термінології, створеної на ґрунті греко-латинських елементів, вивчення шляхів проникнення латинських лексем у сучасні європейські мови, англійську, зокрема; аналіз мовного матеріалу з огляду на словотворчі та етимологічні характеристики лексичних одиниць; використання в усному і писемному мовленні латинських крилатих висловів і паремій; вироблення культури філологічного аналізу першоджерела, написаного нерідною мовою. Вивчення латинської мови має полегшити засвоєння англійської мови й інших європейських мов та поглибити розуміння рідної мови.

Виявляються міжпредметні зв'язки курсу „Латинська мова” з дисциплінами „Українська мова”, „Англійська мова”, „Німецька мова”, „Французька мова”, „Історія зарубіжної літератури”, „Легенди та міфи стародавнього світу”, „Історія англійської мови”, „Теорія літератури” та ін.

2. МЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета викладання дисципліни „Латинська мова” – підготовка майбутніх філологів на основі знання латинської мови до поглибленого вивчення курсів сучасних європейських мов, античної і середньовічної літератури, мовознавства, історичної граматики індоєвропейських мов. Курс вивчення латинської мови передбачає оволодіння студентами граматики латинської мови і певного мінімуму латинських слів, продуктивних для лексичного фонду латинської мови, з'ясування ролі латинської мови в процесі формування сучасних германських і романських мов у галузі їх граматики і словникового складу; вироблення навичок читання та перекладу зі словником адаптованих та оригінальних текстів античних авторів; засвоєння міжнародної лінгвістичної термінології; вміння розуміти та пояснювати мовні явища, усвідомлювати механізми, що ведуть до збагачення словникового складу мови; ознайомлення з історією та культурою античного світу зокрема з відомими висловами римських авторів, які мали великий вплив на розвиток європейської культури та її важливі періоди (Середні віки, Відродження, Класицизм, Просвітництво); з'ясування місця латинської мови в історії світової культури.

Мета курсу полягає не лише у безпосередньому накопичуванні знань, а й у формуванні навиків самостійно ці знання шукати і вміло користуватися ними в практичній професійній діяльності.

3. ЗАВДАННЯ

Досягненню поставленої мети сприяє вирішення таких **завдань**:

- дати студентам систему теоретичних знань з фонетики, морфології, синтаксису (частково), словотворення латинської мови;
- сформувати знання про граматичні категорії іменника, прикметника, числівника, займенника, дієслова;
- подати лексичний мінімум (бл. 300 кореневих слів), що дозволить студентів-філологу читати зі словником латинські тексти, перекладати їх рідною мовою;
- забезпечити студентів уміннями відтворювати парадигму самостійних частин мови, визначати граматичні форми в контексті та поза контекстом;
- сформувати у студентів уміння читати, перекладати латинські тексти, в яких використано елементи історії античного світу;
- запропонувати студентам 95 латинських крилатих висловів з відповідниками в українській та англійській мовах, вірші, молитви латинською мовою.

ЗК.05 Здатність до генерування нових ідей, виявлення та розв'язання проблем, ініціативності та підприємливості (підприємницька компетентність)

A1.3 Здатність забезпечувати навчання учнів іноземній мові та спілкуватися

іноземною мовою у професійному колі (для вчителів іноземної мови)

A2.5 Здатність розвивати критичне мислення

4. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ (КОМПЕТЕНТНОСТІ)

У результаті вивчення курсу «Латинська мова» студенти зможуть набути:

- Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій.
- Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
- Здатність використовувати знання мови в професійній діяльності.
- Здатність бути критичним і самокритичним.
- Здатність учитися й оволодівати сучасними знаннями.
- Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
- Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.
- Здатність проведення досліджень на належному рівні.
- Здатність вільно оперувати філологічною термінологією для розв'язання професійних завдань.
- Організувати процес свого навчання й самоосвіти.
- Усвідомлення структури філологічної освіти.
- Здатність використовувати в професійній діяльності знання про мову як особливу знакову систему, її природу, функції, рівні.
- Ефективно працювати з інформацією: добирати необхідну інформацію з різних джерел, зокрема з фахової літератури та електронних баз, критично аналізувати й інтерпретувати її, впорядковувати, класифікувати й систематизувати.
- Уміння на основі вивчених фонетичних та орфоепічних правил читати латиномовні тексти.
- Уміння фонетично правильно відтворювати засвоєні напам'ять фрагменти оригінальних віршованих і прозових латинських текстів, прислів'я і приказки.
- Здатність використовувати у фаховій комунікації лінгвістичні та літературознавчі терміни латинського походження; розуміти міжнародну наукову термінологію, створену на ґрунті греко-латинських елементів, шляхи проникнення латинських лексем у англійську, а також сучасні європейські мови; ситуативно правильно вживати стійкі латинські словосполучення публіцистичного і наукового стилю.
- Здатність відтворювати парадигми самостійних частин мови, визначати граматичні значення форм, функціональну семантику іменних та дієслівних форм, застосовувати теоретичні знання для аналізу та інтерпретації латиномовних писемних джерел, виявляти в латинських текстах синтаксичні конструкції; аналізувати мовний матеріал з точки зору словотворчих характеристик лексичних одиниць; порівнювати граматичні явища латинської та іноземної мови, яку вивчає студент.
- Здатність розуміти та пояснювати мовні явища, осмислювати процеси взаємодії соціальних та мовних факторів, усвідомлювати механізми, що ведуть до збагачення словникового складу, шляхом порівняння засобів передачі змісту в різних мовах.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

Знати:

- знати і розуміти систему мови, загальні властивості літератури як мистецтва слова, історію мови й літератури, вміти застосовувати ці знання у професійній діяльності;
- розуміти основні принципи філології(перекладу) і підходи до їх розв'язання із застосуванням доцільних методів та інноваційних підходів;
- аналізувати мовні одиниці, визначаючи їхню взаємодію, характеризувати мовні

- явища і процеси, що їх зумовлюють;
- здійснювати комплексний філологічний, доперекладацький та перекладацький аналіз текстів різних стилів і жанрів;
- основні віхи історії латинської мови та її значення для філології;
- правила латинського читання і вимови; наголос, довготу і короткість складів;
- відмінкові закінчення іменників усіх відмін;
- відмінювання прикметників I-II та III відмін;
- розряди займенників;
- історичний розвиток латинської наукової термінології;
- базові фонетичні, морфологічні, синтаксичні особливості латинської мови;
- найуживаніші латинські наукові терміни;
- латинські прислів'я і крилаті вислови.

ПРН 2. Володіти знаннями іноземної мови та її функціональних особливостей, мовних норм, необхідних для ефективного спілкування; уміти зрозуміло висловлювати іноземною мовою власні думки, бажання, наміри, пояснювати свої дії в освітньому процесі, професійному спілкуванні; сприяти опануванню учнями іноземної мови для вирішення комунікативних завдань у життєвих ситуаціях

ПРН 4. Мати ґрунтовні знання навчального предмета; знати й розуміти систему мови; аналізувати мовні одиниці, визначати їхню взаємодію та характеризувати мовні явища і процеси, що їх зумовлюють; бути обізнаним зі специфікою перебігу літературного процесу різних країн, літературними напрями, течіями, жанрами, художніми творами класики і сучасності; володіти різними видами аналізу художнього твору.

Вміти:

- читати латинською мовою, правильно розставляючи наголоси в словах;
- розбирати та аналізувати структуру словосполучень, які представляють собою найважливіші філологічні терміни;
- аналізувати особливості словотвірної структури філологічних термінів;
- відмінювати іменники I-V відмін;
- узгоджувати прикметники з іменниками та відмінювати їх;
- утворювати ступені порівняння прикметників;
- відмінювати дієслова різних дієвідмін у теперішньому, минулому та майбутньому часі дійсного та умовного способу в активному та пасивному стані;
- розуміти значення словотворчих елементів – латинських та грецьких коренів, префіксів, суфіксів, етимології терміна;
- читати, аналізувати й перекладати (зі словником) адаптовані латинські тексти, а також оригінальні твори.

ПРН 16. Уміти організовувати діалог і полілог з учнями та іншими учасниками освітнього процесу, дотримуючись культури діалогу ненасильницької та безконфліктної комунікації; поважати права людини та суспільні цінності.

5. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

5.1. Загальна інформація

Форма навчання	Рік підготовки	Семестр	Кількість		Кількість годин						Вид підсумкового контролю
			кредитів	годин	лекції	практичні	семінарські	лабораторні	самостійна робота	індивідуальні завдання	
Денна	1-й	1-й	3	60	-	30	-	-	30		залік
Заочна	1-й	1-й	3	60	-	8	-	-	52		залік

5.2. Дидактична карта навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	Усьо-го	у тому числі					Усьо-го	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Модуль 1												
<i>Змістовий модуль 1. Фонетика латинської мови. Морфологія латинської мови.</i>												
Частина I												
Тема 1. Вступ до історії латинської мови та її значення для філологічної науки.	2		1			1	2					2
Тема 2. Phonetica. Alphabetum Latinum. Accentus.	2		1			1	2		1			1
Тема 3. Morphologia . Verbum. Praesens indicativi activi.	4		2			2	4		1			3
Тема 4. Imperativus praesentis.	2					2	2					2
Тема 5. Nomen Substantivum. Substantiva primae et secundae declinationum.	4		2			2	4		1			3
Тема 6. Praepositiones.	1					1	1					1
Тема 7. Nomen Adiectivum. Adiectiva primae-secundae declinationis.	3		2			1	3					3
Тема 8. Pronomina personalia, possessiva, pronomen reflexivum, adiectiva pronominalia.	1					1	2					2
Тема 9. Imperfectum et Futurum I (primum) indicativi activi.	4		2			2	5		1			4
Тема 10. Genus passivum temporum systematis infecti.	4		2			2	3					3
Тема 11. Синтаксис пасивної конструкції.	1					1	2					2
Тема 12. Систематизація та узагальнення. Модульна контрольна робота № 1.	2		2									
<i>Разом за ЗМ 1</i>	<i>30</i>		<i>14</i>			<i>16</i>	<i>30</i>		<i>4</i>			<i>26</i>
<i>Змістовий модуль 2. Морфологія латинської мови. Частина II</i>												

Тема 1. Substantiva tertiae declinationis.	3		2		1	6		1		5
Тема 2. Adiectiva tertiae declinationis.	3		2		1	2		1		1
Тема 3. Pronomina demonstrativa, determinativa, relativa, interrogativa, indefinita, negativa.	1				1	1				1
Тема 4. Gradus comparatiōnis adiectivōrum.	3		2		1	4				4
Тема 5. Adverbium. Gradus comparatiōnis adverbiorum.	1				1	1				1
Тема 6. Declinatio quarta et quinta nominum substantivorum.	3		2		1	1				1
Тема 7. Activum temporum systematis perfecti.	3		2		1	4		1		3
Тема 8. Verba anomala.	1				1	1				1
Тема 9. Formae verbales (Participia, Gerundium, Gerundivum, Supinum).	1				1	2				2
Тема 10. Passivum temporum systematis perfecti.	3		2		1	2		1		1
Тема 11. Verba deponentia, semideponentia, defectiva, impersonalia.	1				1	1				1
Тема 12. Nomen Numerale.	3		2		1	2				2
Тема 13. Modus coniunctivus. Praesens coniunctivi activi et passivi.	1				1	2				2
Тема 14. Coniunctio. Particula. Interiectio.	1				1	1				1
Тема 15. Систематизація та узагальнення. Модульна контрольна робота № 2	2		2							
<i>Разом за ЗМ 2</i>	<i>30</i>		<i>16</i>		<i>14</i>	<i>30</i>		<i>4</i>		<i>26</i>
Усього годин	60		30		30	60		8		52

5.2.2. ІНДИВІДУАЛЬНІ ЗАВДАННЯ

Протягом семестру студенти виконують одне індивідуальне завдання, яке є невід'ємною складовою самостійної роботи. Індивідуальне навчальне завдання студент виконує за рахунок годин самостійної роботи під керівництвом викладача. Індивідуальне навчально-дослідне завдання полягає у написанні реферату чи створенні презентації (в електронному вигляді) на одну

із запропонованих тем. Більшість тем стосуються життєдіяльності відомих вчених (як римських, так і персоналій епохи Середньовіччя чи Відродження), тому кожен реферат або презентація повинні містити портрети тих, про кого йде мова, латинські назви їхніх творів тощо. Крім того, індивідуальне завдання може полягати у створенні альбому (з малюнками і латинськими підписами та їх українськими відповідниками) латинської термінології.

Назви рефератів і презентацій:

1. Основні віхи історії латинської мови.
2. Латинська мова в творчості українських письменників.
3. Латинські крилаті вислови.
4. Латинізми в сучасній українській мові.
5. Слова латинського походження в європейських мовах.
6. Культурно-історичне значення латинської мови.
7. Порівняльний аналіз граматики класичних європейських мов.
8. Історія взаємозв'язку латинської і національних європейських мов.
9. Латиномовна наукова термінологія.
10. Власні імена латинського походження.
11. Римський календар.
12. Римські боги.
13. Римський Колізей.
14. Навчання і виховання у Римі.
15. Свята у Стародавньому Римі.
16. Римський дім.
17. Римський одяг і прикраси.
18. Римські імена.
19. Римське військо (зброя, нагороди і т.д.).
20. Римські монети.
21. Персоналії Стародавнього Риму:
 - *Плавт* (254-184 рр. до н. е.).
 - *Теренцій* (190-159 рр. до н.е.).
 - *Гай Валерій Катул*.
 - *Марк Тулій Цицерон* (106-43 рр. до н.е.).
 - *Гай Юлій Цезар* (100- 44 рр. до н.е.).
 - *Гай Салюстій Крісп*.
 - *Публій Вергілій Марон* (70-19 рр. до н.е.).
 - *Квінт Горацій Флак* (65-8 рр. до н.е.).
 - *Публій Овідій Назон* (43 р. до н.е.-18 р. н.е.)
 - *Анней Луцій Сенека*.
 - *Марк Валерій Марціал* (43-104 рр. н.е.).
 - *Публій Корнелій Тацит* (55-120 рр. н.е.).
 - *Амміан Марцеллін* (330-400 рр. н.е.).
 - *Св. Ієронім* (348-420 рр. н.е.).
 - *Св. Августин* (354-430 рр. н.е.).

5.2.3. Самостійна робота

Самостійна робота студента (СРС) є невід'ємною складовою процесу вивчення латинської мови. Її зміст визначений робочою навчальною програмою, методичними матеріалами, завданнями. Самостійна робота забезпечується системою навчально-методичних засобів, передбачених для вивчення дисципліни: підручниками, навчальними та методичними посібниками, конспектами лекцій, словниками, довідниками тощо. Навчальний матеріал дисципліни, передбачений робочим навчальним планом для засвоєння студентом у процесі

самостійної роботи, виноситься на підсумковий контроль поряд з навчальним матеріалом, який опрацьовувався під час аудиторних занять.

Зміст СРС з дисципліни „Латинська мова” складається з таких видів роботи:

- 1) підготовка до аудиторних робіт;
- 2) самостійне опрацювання матеріалу з латинської мови згідно з навчально-тематичним планом;
- 3) виконання індивідуальних завдань;
- 4) виконання різноманітних вправ, (відмінювання словосполучень, дієслів, утворення ступенів порівняння тощо);
- 5) переклад речень і текстів спеціального спрямування з латинської мови на українську і навпаки;
- 6) вивчення напам'ять латинської лексики, висловів та поезії;
- 7) підготовка до тестових випробувань та письмових самостійних і контрольних робіт.

5.2.3. Зміст завдань для самостійної роботи

Модуль 1		
Змістовий модуль 1. Фонетика латинської мови. Морфологія латинської мови. Частина I		
№ з/п	<i>Назва теми</i>	Год. Стац / заочн
1	Опрацювання матеріалу заняття (тема 1). Відомості про латинську мову та її місце в індоєвропейській сім'ї мов. Періодизація історії латинської мови. Пам'ятки римської писемності. Народно-розмовна латинська мова (<i>sermo vulgāris</i>) як джерело романських мов. Самостійна підготовка матеріалу: Середньовічна латина як продовження письмової латинської мови. Доля латинської літературної мови після падіння Західної Римської імперії та її роль в історії європейської, світової культури. Використання латинської мови у християнській літературі. Латинська мова і Новий час.	1/2
2	Підготовка до практичного заняття (тема 2). <i>Phonetica. Alphabetum Latinum. Accentus.</i> Фонетика. Латинський алфавіт. Наголос. Самостійна підготовка матеріалу: Походження латинського алфавіту. Види вимови: класична латинська та середньовічна латинська вимова.	1/1
3	Опрацювання матеріалу заняття (тема 3). <i>Morphologia. Verbum. Praesens indicativi activi.</i> Морфологія. Дієслово. Теперішній час дійсного способу активного стану.	2/3
4	Підготовка до практичного заняття (тема 4). <i>Imperativus praesentis.</i> Наказовий спосіб теперішнього часу.	2/2
5	Опрацювання матеріалу заняття (тема 5). <i>Nomen Substantivum. Substantiva primae et secundae declinationum.</i> Іменник. Іменники першої та другої відмін. Самостійна підготовка матеріалу: Винятки іменників першої та другої відмін. Особливості відмінювання.	2/3

6	Підготовка до практичного заняття (тема 6). Praepositiones. Прийменники.	1/1
7	Опрацювання матеріалу заняття (тема 7). Nomen Adiectivum. Adiectiva primae-secundae declinationis. Прикметник. Прикметники першої та другої відмін.	1/3
8	Підготовка до практичного заняття (тема 8). Pronomina personalia, possessiva, pronomem reflexivum. Особові займенники, присвійні, зворотний займенник. Самостійна підготовка матеріалу: Adiectiva pronominalia. Займенникові прикметники	1/2
9	Опрацювання матеріалу заняття (тема 9). Imperfectum et Futurum I (primum) indicativi activi. Минулий та майбутній час (перший) дійсного способу активного стану.	2/4
10	Підготовка до практичного заняття (тема 10). Genus passivum temporum systematis infecti. Пасивний стан часів системи інфекта.	2/3
11	Опрацювання матеріалу заняття (тема 11). Синтаксис пасивної конструкції.	1/2
	<i>Разом за ЗМ I</i>	16/26
№ з/п	Змістовий модуль 2. Морфологія латинської мови. Частина II	Год. Стац / заочн
1	Опрацювання матеріалу заняття (тема 1). Substantiva tertiae declinationis. Іменники третьої відміни. Самостійна підготовка матеріалу: Виятки іменників третьої відміни. Особливості відмінювання.	1/5
2	Підготовка до практичного заняття (тема 2). Adiectiva tertiae declinationis. Прикметники третьої відміни.	1/1
3	Опрацювання матеріалу заняття (тема 3). Pronomina demonstrativa, determinativa, relativa. Вказівні займенники, означальні, відносні, Самостійна підготовка матеріалу: Interrogativa, indefinita, negativa. Питальні займенники, неозначені, заперечні.	1/1
4	Підготовка до практичного заняття (тема 4). Gradus comparatiōnis adiectivōrum. Ступені порівняння прикметників. Самостійна підготовка матеріалу: Неправильні ступені порівняння прикметників.	1/4
5	Опрацювання матеріалу заняття (тема 5). Adverbium. Gradus comparatiōnis adverbiorum. Прислівник. Ступені порівняння прислівників.	1/1
6	Підготовка до практичного заняття (тема 6). Declinatio quarta et quinta nominum substantivorum. Четверта і п'ята відміни іменників.	1/1

	Самостійна підготовка матеріалу: Утворення окремих іменників четвертої відміни від дієслів. Словосполучення зі словами <i>res</i> та <i>dies</i> .	
7	Опрацювання матеріалу заняття (тема 7). <i>Activum temporum systematis perfecti</i> . Активний стан часів системи перфекта.	1/3
8	Підготовка до практичного заняття (тема 8). <i>Verba anomala</i> . Неправильні дієслова.	1/1
9	Опрацювання матеріалу заняття (тема 9). <i>Formae verbales (Participia, Gerundium, Gerundivum, Supinum)</i> . Дієслівні форми (дієприкметники, герундій, герундив, супін).	1/2
10	Підготовка до практичного заняття (тема 10). <i>Passivum temporum systematis perfecti</i> . Пасивний стан часів системи перфекта.	1/1
11	Опрацювання матеріалу заняття (тема 11). <i>Verba deponentia et semideponentia</i> . Відкладні та напіввідкладні дієслова. Самостійна підготовка матеріалу: <i>Verba defectiva et impersonalia</i> . Недостатні та безособові дієслова.	1/1
12	Підготовка до практичного заняття (тема 12). <i>Nomen Numerales</i> . Числівник. Самостійна підготовка матеріалу: Римський календар.	1/2
13	Опрацювання матеріалу заняття (тема 13). <i>Modus coniunctivus. Praesens coniunctivi activi et passivi</i> . Умовний спосіб. Теперішній час умовного способу активного і пасивного стану. Самостійна підготовка матеріалу: Вживання умовного способу в незалежних реченнях.	1/2
14	Підготовка до практичного заняття (тема 14). <i>Coniunctio. Particula. Interiectio</i> . Сполучник. Частка. Вигук. Самостійна підготовка матеріалу: Значення первинних та вторинних вигуків.	1/1
	<i>Разом за ЗМ 2</i>	14/26
	<i>Всього</i>	30/52

Технічне забезпечення

Мультимедійний проектор, засоби презентацій, курс дисципліни в Moodle та проведення занять онлайн в Google Meet.

Методичне забезпечення

Підручники та посібники.

Базові конспекти.

Словники та довідники.

Роздруковані тексти практичних та індивідуальних робіт та їхній електронний варіант.

Вивчення латинської мови студентами передбачає вміння використовувати різні інформаційні ресурси – опубліковану українську та іноземну літературу (підручники, навчальні посібники, словники, довідники тощо), методичну літературу та Інтернет-джерела.

6. Система контролю та оцінювання

Види та форми контролю

Кожен студент опановує навчальний курс з латинської мови протягом I семестру, склавши залік й одержує підсумкові оцінки відповідно до Європейської кредитно-трансферної системи (ECTS). Результати навчальної діяльності студентів оцінюються за 100-бальною шкалою.

Форми контролю: відвідування практичних занять та робота на них, виконання практичних завдань, ІНДЗ (у рамках самостійної роботи студента), тестування, диктанти, вивчення напам'ять латинської лексики, сентенцій та латинських крилатих висловів, переклад оригінальних і адаптованих текстів з латинської мови на українську і навпаки.

Наприкінці курсу – залік в усному вигляді.

Засоби оцінювання

Засобами оцінювання та демонстрування результатів навчання можуть бути: контрольні роботи, стандартизовані тести, реферати, презентації результатів виконаних завдань та досліджень.

Критерії оцінювання результатів навчання з навчальної дисципліни

Критерієм успішного проходження здобувачем освіти підсумкового оцінювання може бути досягнення ним мінімальних порогових рівнів оцінок за кожним запланованим результатом навчання навчальної дисципліни.

Загальна кількість балів, яку студент може отримати у процесі вивчення дисципліни впродовж семестру, становить 100 балів, з яких 60 балів студент набирає за поточні види контролю і 40 балів під час підсумкового виду контролю (заліку).

Кількість балів за кожною темою виводиться із суми поточних видів контролю (за роботу на практичних заняттях, виконання тестових завдань, підготовку проєктів). Кількість балів за модуль дорівнює сумі балів, отриманих за теми даного модуля. Максимальна кількість балів складає: за 1 модуль – 30 балів; за 2 модуль – 30 балів.

Оцінювання аудиторної роботи

Форми оцінювання	Кількість	Максимум балів за 1 завдання
Індивідуальне письмове завдання	1	5
Презентація індивідуальна	1	5
Контрольна робота	2	10
Тест	1	20

Вимоги та критерії оцінювання роботи

Види робіт	Кількість балів	Критерії
Індивідуальне письмове завдання	5	Роботу подано вчасно; студент демонструє мовну досконалість. Студент використовує матеріал навчального курсу.

	2,5	Роботу подано вчасно, але студент зробив незначну кількість граматичних помилок
	0	Завдання не виконане у визначений викладачем термін або виконане з порушенням норм академічної доброчесності.
Презентація індивідуальна	5	Презентацію підготовлено і виголошено вчасно. Доповідь структурована, логічна, послідовна. Доповідач демонструє володіння матеріалом.
	2,5	Презентацію підготовлено і виголошено вчасно. Доповідь структурована, логічна, послідовна. Доповідач робить певні помилки граматичного чи лексичного характеру.
	0	Завдання не виконане у визначений викладачем термін або виконане з порушенням норм академічної доброчесності.
Контрольна робота	10	Роботу подано вчасно; студент демонструє граматичну досконалість. Студент використовує матеріал навчального курсу.
	5	Роботу подано вчасно, але студент зробив незначну кількість граматичних помилок
	0	Завдання не виконане у визначений викладачем термін або виконане з порушенням норм академічної доброчесності.
тест	20	1 бал за вірну відповідь у тесті (20 питань)

Критерії оцінювання усних відповідей студентів під час поточного контролю

5 балів	Студент продемонстрував високий рівень володіння матеріалом; повністю розкрив зміст питання; логічно структурував свою відповідь і навів відповідні приклади; правильно і швидко реагував на запитання викладача; допустив не більше 1 мовної помилки та виправив її самостійно.
4 бали	Студент показав добре володіння матеріалом; розкрив зміст питання, виклавши його логічно і послідовно, навів відповідні приклади; правильно реагував на запитання викладача; допустив не більше 1-3 мовних помилок, які самостійно виправив та 1-2 помилки, які виправив викладач.
3 бали	Студент показав задовільне володіння матеріалом; не повністю розкрив зміст питання; не зовсім логічно структурував свою відповідь і не навів прикладів; правильно реагував на запитання викладача; допустив близько 6-8 мовних помилок.

2 бали	Студент показав незадовільне володіння матеріалом; частково розкрив зміст питання; логічно не структурував свою відповідь і не навів прикладів; неправильно реагував на запитання викладача; допустив 8-10 мовних помилок.
1 бал	Студент практично не володіє матеріалом; не розкрив зміст питання; логічно не структурував свою відповідь і не навів прикладів; неправильно реагував на більшість запитань викладача; допустив більше 10 мовних помилок.
0 балів	Студент не відповів на запитання

Критерії оцінювання модульного тесту

5 балів 90-100% відповідей вірні

4 бали 70-89% відповідей вірні

3 бали 50-69% відповідей вірні

2 бали 35-49% відповідей вірні

1 бал 11-34% відповідей вірні

0 балів 0-10% відповідей вірні.

Самостійна робота оцінюється тією кількістю балів, яка є релевантною відповідній темі. З суми балів за самостійну роботу та тему виводиться середнє арифметичне.

Критерії оцінювання:

1. Якщо тема оцінюється у 5 балів:

5 балів: 90-100% відповідей вірні;

4 бали: 70-89% відповідей вірні;

3 бали: 50-69% відповідей вірні;

2 бали: 35-49% відповідей вірні;

1 бал: 11-34% відповідей вірні;

0 балів: 0-10% відповідей вірні.

2. Якщо тема оцінюється у 4 бали:

4 бали: 90-100% відповідей вірні;

3 бали: 70-89% відповідей вірні;

2 бали: 50-69% відповідей вірні;

1 бал: 35-49% відповідей вірні;

0 балів: 0-34% відповідей вірні.

3. Якщо тема оцінюється у 3 бали:

3 бали: 90-100% відповідей вірні;

2 бали: 70-89% відповідей вірні;

1 бал: 35-69% відповідей вірні;

0 балів: 0-34% відповідей вірні.

Розподіл балів, які отримують студенти

(залік)

Поточне оцінювання (аудиторна та самостійна робота)											Сумарна к-ть балів
Змістовий модуль № 1											
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	T11	30
	5	5		5				5	10		

Поточне оцінювання (аудиторна та самостійна робота)											Сумарна к-ть балів			
Змістовий модуль № 2														
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	T11	T12	T13	T14	30
5			5			5			5			10		

Поточне тестування та самостійна робота			Сумарна кількість балів
ЗМ № 1	ЗМ № 2	Кількість балів (залікова робота)	
T1-T11	T1-T14		
30	30	40	

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для іспиту	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
80-89	B	добре	
70-79	C		
60-69	D	задовільно	
50-59	E		
35-49	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Керівні принципи

Керівними принципами при викладанні курсу «Латинська мова» є академічна доброчесність, креативність, толерантність, дискусійність, плюралізм думок, повага до різних конфесій.

Не толеруються будь-які форми порушення академічної доброчесності, академічна неуспішність, списування, плагіат.

7. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Базова

1. Вацеба О.А. *Lectura Latina* : [Навчальний посібник] / О.А. Вацеба, Л.Р. Олійник. – Львів : Видавничий центр ЛНУ ім. І.Франка, 2008. – 200 с.
2. Гуменюк Ж.Г. Латинська мова : навчальний посібник для студентів гуманітарних факультетів. – 3-тє вид., переробл. / Ж.Г. Гуменюк, Т.В.Сторчова. – К. : Кондор, 2011. – 340 с.
3. Дворецкий И.Х. Латинско-русский словарь. – изд. 2-е, стереотип. / И.Х. Дворецкий. – М. : Русский язык, 1986. – 960 с.
4. Звонська Л.Л. Латинська мова : [Підруч. для студ. відділень класичної філології та ін. філолог. спеціальностей] / Л.Л. Звонська, В.М. Шовковий. – К. : Книга, 2003. – 528 с. (2-е вид., перероб. і доп. – К.: Знання, 2006. – 711 с).
5. Латинский язык : [Учеб. для пед. ин-тов по спец. «Иностранный язык»] / В.Н. Ярхо, З.А. Покровская, Н.Л. Кацман и др.; Под ред. В.Н. Ярхо, В.И. Лободы. – 5-е изд., стер. – М. : Высш. шк., 1998. – 384 с.
6. Латинсько-український, українсько-латинський словник / Л.П.Скорина, О.А.Скорина. – К. : Обереги, 2004. – 448 с.
7. Литвинов В.Д. Латинська мова : [Підручник для вузів] / В.Д. Литвинов, Л.П. Скорина. – К. : Вища школа, 1990. – 247 с.
8. Литвинов В.Д. Латинсько-український словник / В.Д. Литвинов. – К. : Українські пропілеї, 1998. – 712 с.

9. *Литвинов В.Д.* 500 крилатих латинських висловів. Тексти. Латино-український словник + англійські, німецькі, французькі, іспанські відповідники / В.Д. Литвинов, Л.П. Скорина. – К.: Індоевропа, 1993. – 321 с.
10. *Лучканин С.М.* Латинські сентенції з історико-літературним коментарем і відповідниками з давньогрецької та новоевропейських мов : [Навчальні матеріали до вивчення латинських афоризмів для студентів філологічного та історичного факультетів] / С.М. Лучканин. – К. : Знання, 1999. – 56 с.
11. *Лучканин С.М.* Нариси з історії класичної філології : [Навчальний посібник для магістрантів і студентів спеціальності „класична філологія”] / С.М. Лучканин. – К. : Наук. світ, 2004. – 202 с.
12. *Лучканин С.М.* Латинські сентенції (крилаті латинські вислови) з історико-літературним коментарем : навч. посіб. із вивч. латин. афоризмів для студ. Ін-ту філол. та іст. фак. Київ. нац. ун-ту ім. Тараса Шевченка / С. М. Лучканин. – К. : Наук. світ, 2008. – 136 с. – Бібліогр. : с.128-133.
13. *Макар І.С., Любімова О.В.* Латинська мова для студентів факультету іноземних мов = Latin language for students of Foreign languages department : навч.-метод. посібник / І.С. Макар, О.В. Любімова. – Чернівці : Чернівецький нац. ун-т, 2019. – 192 с.
14. *Макар І.С.* Основи латинської мови для студентів-філологів : навч.-метод. посібник / І.С. Макар., О.В.Любімова – Чернівці : Чернівецький нац. ун-т, 2015. – 119 с.
15. *Маслюк В.П.* Латинська мова : [підруч. для гуманітар. ф-тів ун-тів] / В.П.Маслюк, М.Г.Сенів. – Харків : Основа, 1992. – 304 с.
16. *Маслюк В.П.* Латинська мова : [підр. для філолог. та істор. ф-тів ун-тів] / В.П. Маслюк, Р.М. Оленич. – Львів : Вища шк., 1975. – 216 с.
17. *Мушак Ю.Ф.* Латинська мова / Ю.Ф. Мушак. – Львів : Вид-во при Львівському ун-ті, 1964. – 324 с.
18. *Оленич Р.М.* Латинська мова : [Підр. для студентів ф-тів романо-герман. філології] / Р.М. Оленич. – Львів : Світ, 1993. – 336 с.
19. *Оленич Р.М.* Латинська мова / Р.М. Оленич. – Львів : Світ, 2001. – 350 с.
20. *Оленич Р. М.* Латинська мова / Р.М. Оленич. – 2-е вид., виправлене. – Львів : Вид-во “Світ”, 2001. – 350 с.
21. *Оленич Р.М.* Латинська мова / Р.М. Оленич, І.Р. Оленич, Б.В. Чернюх. – Львів : Світ, 1994. – 408 с.
22. *Оленич Р.М.* Латинська мова : [навчальний посібник] / Оленич Р.М., Оленич І.Р., Чернюх Б.В. – Вид. 2-ге, виправл. і доповн. – Львів : Світ, 2008. – 472 с.
23. *Ревак Н.Г.* Латинська мова (для неспеціальних факультетів) / Н.Г. Ревак, В.Т. Сулим. – Львів : ЛНУ ім. Івана Франка, 2002. – 240 с.
24. *Ревак Н. Г.* Латинська мова (для неспеціальних факультетів) : [підручник] / Н.Г. Ревак, В.Т. Сулим. – Вінниця : Нова Книга, 2006. – 440 с.
25. *Сенів М. Г.* Латинська мова: підруч. для студ. гуманіт. ф-тів / М. Г. Сенів, І. Г. Альошина; Донец. нац. ун-т — Вид. 3-тє, доповн. і поліпш. — Донецьк : Ноулідж, 2009. — 350 с.
26. *Сенів М.Г.* Porta antiqua: Підр. з латин. мови для учнів гуманітарн. коледжів, ліцеїв, гімназій / Сенів М.Г., Скорина Л.П., Постова Н.С. / За ред. М.А. Собуцького. – К. : СІНТО, 1994. – 272 с.
27. *Сторчова Т.В.* Латинська мова: підручник / Т.В.Сторчова, Ж.Г.Гуменюк. – К. : Видавничий Дім „Слово”, 2015. – 512 с.
28. *Цимбалюк Ю.В.* Англо-латинсько-українсько-російський словник афоризмів / Ю.В. Цимбалюк. – К. : Грамота, 2009. – 408 с.
29. *Яковенко Н.М.* Латинська мова : [підручник] / Н.М. Яковенко, В.М. Миронова. – К. : Знання, 2005. – 541 с.
30. *Яковенко Н.М.* Латинська мова : [підручник] / Н.М.Яковенко, В.М.Миронова. – К. : Видавничо-поліграфічний центр „Київський університет”, 2009. – 455 с.

31. *Ad usum cotidianum*. Латинські прислів'я з історико-філологічним коментарем : [Навч.-метод. посібник] / Укл. *Г.М. Загайська*. – Чернівці : Чернівецький нац. ун-т, 2010. – 24 с.
32. *Allen and Greenough's New Latin Grammar for Schools and Colleges* / Edited by *J.B. Greenough, G.L. Kitteredge, A.A. Howard, and Benjamin L. D'Ooge*. – Boston : Ginn & Company, 1903. – 490 p.
33. [Demchenko O.](#) The Latin language and the fundamentals of medical terminology : Manual for the students of higher educational establishments with the English language of instruction / [O. Demchenko, M. Zakaliuzhnyi](#). – Ternopil : Ukrmedknyha, 2004. – 284 p.
34. *Exercitia Latina* : [Навч.-метод. посібник. Практична частина] / Укл. *Г.М. Загайська*. – Чернівці : Чернівецький нац. ун-т, 2010. – 32 с.
35. *Grammatica Latina* : [Навч. посібник. Теоретична частина] / Укл. *Г.М. Загайська*. – Чернівці : Чернівецький нац. ун-т, 2010. – 60 с.
36. *Latin Dictionary: Latin-English, English-Latin*. – 2nd ed. – HarperCollins Publishers, 1996. – 752 p.
37. *Mueller H.-F.* Latin 101: Learning a Classical Language. Course Guidebook / Hans-Friedrich Mueller. – Chantilly, Virginia : The Great Courses 2013. – 440 p.
38. *The Latin Vocabulary: Containing the Latin of the English Words which Occur in the Usual Parlance of Social Life, Classified and Arranged Antithetically* / Rev. *David Williams*. – London : Shenwood, Gilbert, and PIPER, 1829. – 108 p.
39. *Wilczyński S.* Porta Latina. Podręcznik do języka łacińskiego i kultury antycznej / Stanisław Wilczyński, Ewa Pobodzińska, Ewa Jaworska. – Warszawa : Wydawnictwo szkolne PWN, 2005. – 176 s.

Допоміжна

1. *Бабичев Н.Т.* Словарь латинских крылатых слов: 2500 единиц / Н.Т. Бабичев, Я.М. Боровский / Под ред. Я.М. Боровского. – М. : Русский язык, 1982. – 959 с.
2. *Боровский Я.М.* Учебник латинского языка. Для гуманитарных факультетов университетов / Я.М. Боровский, А.В. Болдырев. – 4-е изд., доп. – М. : Высш. шк., 1975. – 479 с.
3. *Грищенко С.П.* Контрольні завдання і тести з латинської мови для студентів-філологів. Частина 1 / С.П. Грищенко. – К. : Наук. світ, 2001. – 72 с.
4. *Кислюк О.І.* Курс латинської мови / О.І. Кислюк. – К. : Вид. дім „КМ Академія”, 2002. – 144 с.
5. *Коваль А.П.* Крилаті вислови в українській літературній мові / А.П. Коваль, В.В. Коптілов. – К. : Вища шк., 1975. – 336 с.
6. *Козаржевский А.Ч.* Учебник латинского языка / А.Ч. Козаржевский. – М. : Высшая шк., 1971. – 312 с.
7. *Корж Н.Г.* Из скарбниці античної мудрості : [Словник] / Н.Г. Корж, Ф.Й. Луцька. – 2 – е вид., доп. і переробл. – К. : Вища шк., 1994. – 351 с.
8. *Корж Н.Г.* Латинська мова : [Підр. для 9-11 класів ліцеїв, гімназій та гуманітарних класів загальноосв. шкіл] / Н.Г. Корж, С.А. Шведов. – К. : Абрис, 1995. – 288 с.
9. Краткий словарь латинских слов, сокращений и выражений / Сост. *В.Н. Купреянова, Н.М. Умнова*. – Новосибирск : Сибирское отделение изд-ва «Наука», 1975. – 116 с.
10. Крылатые латинские выражения / Авт.-сост. *Ю.С. Цыбульник*. – М. : АСТ, Харьков : Фолио, 2005. – 352 с.
11. Латинські вирази. Латинсько-український словник. Навчальні матеріали з латинської мови / Упоряд. *Я.В. Пузиренко*. – К. : ВПЦ „Київ. ун-т”, 2000. – 60 с.
12. Латинські прислів'я та приказки / Перекл. з латинської, упоряд. *Ю. Цимбалюка*; вступ. слово *Й. Кобова*. – К. : Дніпро, 1987. – 256 с.
13. Методичні вказівки для самостійної роботи з латинської мови для студентів 1-2 курсів філологічного факультету / Укладач *М.В. Орос*. – Ужгород : Вид-во при Ужгородському ун-ті, 1988. – 20 с.

14. Методичні вказівки до вивчення латинської мови для студентів-заочників філологічного факультету / Укладач В.Є. Яніш. – К. : КДУ, 1981. – 68 с.
15. Михайлова О.Г. Практичний курс „Латинська мова” : [Посібник для студентів заочної форми навчання Інституту філології] / О.Г. Михайлова, В.Є. Яніш. – К. : ВПЦ „Київ. ун-т”, 2003. – 160 с.
16. Мудрість народна – мудрість міжнародна. Прислів'я, приказки, крилаті вислови та мовні звороти дев'ятьма мовами / Укл. Жовківський А.М., Жовківська Г.А., Івасютин Т.Д., Макар Ю.І., Попеску І.В. та ін. – Чернівці : Рута, 2004. – 256 с.
17. Овруцький Н.О. Крылатые латинские выражения в литературе / Н.О. Овруцький. – М. : Просвещение, 1969. – 350 с.
18. Цимбалюк Ю.В. Латинські прислів'я і приказки / Ю.В. Цимбалюк. – К. : Вища шк., 1990. – 436 с.

8. Інформаційні ресурси

1. <http://ancientrome.ru/>
2. <http://www.textkit.com>
3. <http://www.sprachprofi.de.vu>
4. <http://latinum.mypodcast.com>
5. <http://www.carmentalatin.com>
6. <http://humanum.arts.cuhk.edu.hk/Lexis/Latin>
7. <http://www.nd.edu/~archives/latgramm.htm>
8. <http://www.latinteach.com/index.html>
9. <http://www.ectaco.com>
10. <http://www.yleradio1.fi/nuntii/>
11. <http://ephemeris.alcuinus.net>
12. <http://www.latin.org>
13. <http://www.forumromanum.org>
14. <http://www.latimedireito.adv.br>
15. <http://dekart.f.bg.ac.yu/~vnedeljk/VV/>
16. <http://www.roma-victor.com>

Викладач _____ к.ф.н., доц. Загайська Г.М.
 Викладач _____ к.ф.н., доц. Чакал І.С.
 Викладач _____ к.ф.н., доц. Любімова О.В.